

specifikace: Jestliže se z obsahu žaloby podává, že žalobce jako účastník vyvlastňovacího řízení uplatnil v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 věta druhá zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění; dále i jen „ZoV“) požadavek, aby výrok vyvlastňovacího orgánu o náhradách a nákladech podle § 24 odst. 4 ZoV byl v občanském soudním řízení změněn (nahrazen) tak, že žalobci bude přiznána jiná náhrada za vyvlastnění, jsou k tomuto řízení (podle části páté o. s. ř.) v prvním stupni příslušné krajské soudy. Otázka, zda (dílčí) požadavek na náhradu podle ZoV (také) ob stojí, je pro procesní rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu bezvýznamná.

§ 24 odst.4 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění) (ZoV)

§ 28 odst. 1 a 2 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění) (ZoV)

Ncp 414/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Luboše Dörfla, Ph. D. a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobce: **R. K.**
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Solichem
sídlem Československé armády 556, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **EG.D, a.s.**, (dříve E.ON Distribuce, a.s.), IČO 28085400
sídlem Lidická 1873/36, 602 00 Brno - Černá Pole,

o nahrazení rozhodnutí správního orgánu o náhradě za vyvlastnění

vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 11 C 7/2021,
o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobou, doručenou dne 9. 6. 2020 Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „předkládající soud“), se žalobce domáhal změny/doplnění výroku III. rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice ze dne XY, SU/ XY / XY, potvrzeného rozhodnutím Krajského úřadu – Jihočeský kraj ze dne XY, č. j. KUJCK XY / XY, sp. zn. OREG/ XY / XY / XY, jímž bylo na návrh žalované omezeno vlastnické právo žalobce k pozemku parc. č. XY/ XY v k. ú. České Budějovice 6 (dále jen „Pozemek“) a žalobci přiznána jednak náhrada za vyvlastnění Pozemku ve výši 3 740 Kč, jednak náhrada nákladů na vyhotovení znaleckého posudku ve výši 5 500 Kč podle § 24 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoV“). Žalobce, jako vyvlastňovaný, navrhl, aby žalované, jako vyvlastniteli, soud uložil povinnost zaplatit žalobci účelně vynaložené náklady ve výši 12 372 Kč a nahradit mu újmu způsobenou omezeními souvisejícími s vyvlastněním Pozemku v celkové výši 503 260 Kč.
2. Předkládající soud usnesením ze dne 31. 3. 2021, č. j. 11 C 3/2020-98, vyloučil k samostatnému projednání pod sp. zn. 11 C 7/2021 spor o zaplacení částky 222 000 Kč (dále i jen „vyloučená věc“), představující část celkového žalovaného nároku, a to část označenou v žalobě jako „náhrada újmy za pozemek dotčený vyvlastněním, která činí rozdíl mezi cenou uhrazenou vyvlastnitelem v případě odkupu a cenou, za kterou mohl žalobce vyvlastňovaný pozemek v době zahájení vyvlastňovacího řízení prodat (1 690 Kč minus 950 Kč = 740 Kč krát 300 m² = 222 000 Kč)“. V odůvodnění předkládající soud uvedl, že nejde o nárok podřaditelný pod ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), b) a odst. 2 ZoV, a proto neprojednatelný podle části páté o. s. ř. Dle předkládajícího soudu jde o náhradu újmy na majetku žalobce, vzniklé v důsledku nerealizace předpokládaného prodeje pozemku dotčeného vyvlastněním; k takovému řízení jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy. Zbývající část žaloby byla odmítnuta jako opožděná, když lhůta 30 dnů podle § 28 odst. 2 ZoV se u staveb energetické infrastruktury zkracuje na polovinu podle § 2 odst. 5 (liniového) zákona č. 416/2009 Sb.
3. Předkládající soud pak postupem podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), předložil spor o 222 000 Kč zdejšímu Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu s odůvodněním jako v rozhodnutí o vyloučení věci k samostatnému projednání (viz bod 2. shora).
4. Účastníci se k navrhovanému procesnímu postupu nevyjádřili.
5. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
7. Podle § 244 o. s. ř. rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu nebo jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva, a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.
8. Podle § 10 odst. 1 ZoV za vyvlastnění náleží vyvlastňovanému náhrada *a)* ve výši obvyklé ceny pozemku nebo stavby včetně jejich příslušenství, došlo-li k odnětí vlastnického práva k nim, nebo *b)* ve výši ceny práva odpovídajícího věcnému břemenu zjištěné podle oceňovacího předpisu, došlo-li k omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě zřízením věcného břemene nebo došlo-li k odnětí nebo omezení práva odpovídajícího věcnému břemenu.

9. Ustanovení § 24 odst. 3 ZoV upravuje to, jakými výroky rozhoduje vyvlastňovací úřad o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě; (současně zmíněné) ustanovení § 24 odst. 4 ZoV pak upravuje výroky vyvlastňovacího úřadu o náhradě za vyvlastnění.
10. Podle § 28 odst. 1 ZoV výrok podle § 24 odst. 3 lze přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Výrok podle § 24 odst. 4 lze projednat v občanském soudním řízení; příslušný v prvním stupni je krajský soud.
11. Podle § 28 odst. 2 ZoV žaloba, kterou účastník (*vyvlastňovacího*) řízení požaduje, aby výrok podle § 24 odst. 4 byl projednán v občanském soudním řízení, musí být podána ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu; zmeškání této lhůty nelze prominout. Zrušením výroku podle § 24 odst. 3 pozbývá platnosti i výrok podle § 24 odst. 4 ZoV.
12. Ze spisu 11 C 3/2020 se podává, že Magistrát města České Budějovice napadeným rozhodnutím omezil vlastnické právo žalobce k pozemku parc. č. 2591/16 v k. ú. České Budějovice 6 zřízením služebnosti inženýrské sítě – kabelového vedení vysokého napětí -v rozsahu 31,49 m² (bod I. výroku), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu za vyvlastnění ve výši 3 740 Kč (bod II. výroku) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu znalečného ve výši 5 500 Kč (bod III. výroku). K odvolání žalobce pak Krajský úřad Jihočeského kraje potvrdil výrok napadeného rozhodnutí ve všech třech bodech a doplnil je o bod IV., podle něhož se žádost vyvlastněného o rozšíření vyvlastnění pozemku parc. č. 2591/16 (*pozn.: ze 31,49 m² na 300 m²*) zamítá. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dnem 11. 5. 2020 (podle sdělení KÚ Jihočeský kraj ze dne 3. 2. 2021 na čl. 93 spisu).
13. Podle žaloby (jejíž obsah vymezuje předmět sporu, který je určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení – viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) je žalobcem požadována změna napadeného rozhodnutí správních orgánů ve výrocích o náhradě za vyvlastnění a o náhradě nákladů spojených s vyvlastněním (v textu žaloby je napadán bod II. a bod III. výroku, v žalobním petitu je uveden pouze bod III. výroku). K samostatnému projednání a rozhodnutí byl vyloučen žalobcův požadavek na zaplacení částky 222 000 Kč, jako „náhrady újmy za pozemek dotčený vyvlastněním, která činí rozdíl mezi cenou uhrazenou vyvlastnitelem v případě odkupu a cenou, za kterou mohl žalobce vyvlastňovaný pozemek v době zahájení vyvlastňovacího řízení prodat“ třetí osobě podle smlouvy o smlouvě budoucí kupní (zájemce ale po zahájení vyvlastňovacího řízení ztratil o koupi zájem). Žalobce přitom v žalobě celkově brojí proti náhradě stanovené ve vyvlastňovacím rozhodnutí a zároveň nesouhlasí ani s rozhodnutím o vyvlastnění (které ale lze přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu – tuto žalobu žalobce podle obsahu žaloby také podal). Žalobce se tak podle obsahu žaloby domáhá nahrazení rozhodnutí správního orgánu stanovením jiné náhrady za vyvlastnění, respektive za omezení vlastnického práva (o kterém má být podle žalobce rozhodnuto také jinak).
14. Z uvedeného vyplývá, že žalobce jako účastník vyvlastňovacího řízení uplatnil v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 věta druhá ZoV požadavek, aby výrok vyvlastňovacího orgánu o náhradách a nákladech podle § 24 odst. 4 ZoV byl v občanském soudním řízení změněn (doplněn) tak, že žalobci bude přiznána jiná náhrada za vyvlastnění, m. j. i náhrada ve výši 222 000 Kč. Nadřízený soud tak dospěl k závěru, že i ohledně tohoto (nyní) samostatně projednávaného nároku se také jedná o návrh podle § 28 odst. 1 věta druhá ZoV na změnu rozhodnutí vyvlastňovacího orgánu o náhradě za vyvlastnění podle § 24 odst. 4 ZoV. Zda jde o opodstatněný nárok na náhradu za vyvlastnění podle ZoV nebo zda může být tento nárok opodstatněný na základě jiného právního posouzení je věcí posouzení

nalézacího soudu v rámci rozhodování o věci samé (nadřízený soud v této souvislosti připomíná, že otázka, zda /dílčí/ požadavek na náhradu podle ZoV /také/ ob stojí, je pro procesní rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu bezvýznamná).

15. Pro úplnost je možné i dodat, že, jestliže Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o fungování Evropské unie, č. 2008/C 115/01; uveřejněná pod č. 111/2009 Sb. m. s., ve znění pozdějších změn, v čl. II – 77 bod 1. uvádí, že *„nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmíněk, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě“*, pak lze také usuzovat, že veškeré nároky na náhradu spojené s vyvlastněním mají být vypořádány v jednom řízení (v daném případě před jedním soudem).
16. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.
17. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázání (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 13. července 2021

Mgr. Luboš Dörfl, Ph. D.
předseda senátu